

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 lipca 2020 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej A. F. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 16 marca 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r. W uzasadnieniu decyzji organ wskazał, że ubezpieczona w okresie niemożności wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania opieki, nie podlegała ona ubezpieczeniu chorobowemu, z uwagi na zaległości występujące na koncie rozliczeniowym. Przy tym nie wyrażono jej zgody na opłacenie zaległych składek po terminie.

A. F. odwołała się od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 16 marca do 30 kwietnia 2020 r. W uzasadnieniu wskazała, że dnia 10 kwietnia 2020 roku wniosła do organu o zwolnienie z obowiązku opłacania składek za okres od marca do maja 2020 roku i zwolnienie to zostało jej udzielone. Skoro to zwolnienie zostało udzielone, to powinno obejmować całość składek, również tych opłaconych po terminie po korekcie deklaracji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania powołując na uzasadnienie swojego stanowiska argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona przed 1 lutego 2020 r. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

W dniu 14 stycznia 2020 r. ubezpieczona wystąpiła o przyznanie prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od 14 stycznia 2020 r. do 4 maja 2020 r. Wobec faktu, iż organ rozpoznał jej wniosek dopiero w dniu 29 kwietnia 2020 r.

Za miesiące styczeń, luty, marzec 2020 r. ubezpieczona opłacała składki na ubezpieczenie społeczne w obniżonej wysokości obejmujące ubezpieczenie emerytalne i rentowe, co wynikało z przyjęcia przez nią, iż wnioskowany zasiłek macierzyński zostanie jej przyznany.

Dnia 10 kwietnia 2020 r. ubezpieczona złożyła wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za okres od 1 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r.

W dniu 29 kwietnia 2020 r. organ odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od 14 stycznia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r.

W związku z tą decyzją ubezpieczona w 11 maja 2020 r. dokonała korekt deklaracji rozliczeniowych za styczeń, luty i marzec 2020 r., opłaciła do pełnej wysokości składki za miesiące styczeń i luty 2020 r., złożyła nowy wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne za marzec 2020 r., a w dniu 15 maja 2020 r. nadto złożyła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe od 1 stycznia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r.

Pismem z 9 czerwca 2020 r. organ poinformował ubezpieczoną, iż jej wniosek „nie może zostać załatwiony pozytywnie z uwagi na niedopłatę składki za miesiąc marzec 2020 r.

Przed 30 czerwca 2020 r. złożyła deklaracje rozliczeniowe za m-c marzec 2020 r., kwiecień 2020 r. i maj 2020 r. Zwolnienie z obowiązku opłacenia składek organ stwierdził kolejno 3 maja 2020 r. (składki za m-c marzec 2020 r.), 30 maja 2020 r. (składki za m-c kwiecień 2020 r.) i 20 czerwca 2020 r. (składki za m-c maj 2020 r.).

Między 16 marca 2020 r. i 30 kwietnia 2020 r. nie wykonywała działalności gospodarczej w związku z koniecznością sprawowania osobistej opieki nad swoim dzieckiem J. R. urodzonym (...) Ojciec dziecka w tym okresie nie mógł tej opieki sprawować. W dniu 14 maja 2020 r. ubezpieczona wystąpiła o przyznanie jej prawa do zasiłku opiekuńczego za w/w okres opieki.

Dowód:

- pismo z 09.06.20 r. k. 6
- wydruki z (...) k. 7, 25
- decyzja z 29.04.20 r. k. 8-9
- pismo z 11.06.20 r. k. 12
- pismo z 14.05.20 r. k. 23
- wniosek z 11.05.20 r. k. 26-28
- pismo z 02.12.20 r. k. 37
- wniosek US-9 z 15.05.20 r. w aktach organu
- wniosek US-10 z 14.05.20 r. w aktach organu
- deklaracje rozliczeniowe w aktach organu
- wydruk rozliczenia płatnika w aktach organu
- odpowiedź na wniosek o poświadczenie ubezpieczenia w aktach organu
- wniosek (...)58 z 14.05.20 r. w aktach organu

Sąd zważył, co następuje.

Stan faktyczny w sprawie ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów zawartych w aktach organu oraz dokumentów złożonych przez strony postępowania. Ich wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron, również Sąd nie dopatrywał się okoliczności podważających tę wartość.

Ubezpieczona domagała się przyznania prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 16 marca 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r. Zasady jego przyznawania uregulowane są w art. 32 i następnych ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. 2020.870 – zwanej dalej „ustawą zasiłkową”)

Wedle treści art. 32 w/w ustawy zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad:

1) dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku:

a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 i 568), lub dziennego opiekuna sprawujących opiekę nad dzieckiem,

b) porodu lub choroby małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki,

c) pobytu małżonka ubezpieczonego, stale opiekującego się dzieckiem, w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej;

2) chorym dzieckiem w wieku do ukończenia 14 lat;

2a) chorym dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji do ukończenia 18 lat;

2b) dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji do ukończenia 18 lat w przypadku:

a) porodu lub choroby małżonka ubezpieczonego lub rodzica dziecka, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki,

b) pobytu małżonka ubezpieczonego lub rodzica dziecka, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu albo innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne;

3) innym chorym członkiem rodziny (ust. 1).

Za członków rodziny, o których mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się małżonka, rodziców, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku ponad 14 lat - jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie sprawowania opieki (ust. 2).

Za dzieci w rozumieniu ust. 1 i 2 uważa się dzieci własne ubezpieczonego lub jego małżonka oraz dzieci przysposobione, a także dzieci obce przyjęte na wychowanie i utrzymanie (ust. 3).

Poza sporem w niniejszej sprawie było, iż niespełna czteroletni syn ubezpieczonej wymagał sprawowania osobistej opieki w związku z zamknięciem placówek przedszkolnych oraz szkół w związku z panującą pandemią.

Organ odmówił ubezpieczonej prawa do wnioskowanego przez nią zasiłku, gdyż uznał, iż nie podlegała ona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z uwagi na brak zgody z jego strony na opłacenie składek na to ubezpieczenie po terminie ich płatności.

Ustawodawca w art. 31 zo ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U 2020.374) wprowadził możliwość zwolnienia płatników składek z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.

Ubezpieczona złożyła wniosek określony w w/w przepisie w dniu 10 kwietnia 2020 r. Obejmował on miesiące marzec, kwiecień i maj 2020 r. Organ w wyniku przeprowadzonego postępowania uznał, że ubezpieczona spełnia ustawowe przesłanki zwolnienia. Swojego stanowiska nie zmienił także w toku niniejszego postępowania, dlatego też Sąd uznał za wykazaną, na podstawie art. 230 k.p.c., okoliczność, iż ubezpieczona w istocie te przesłanki spełniała.

Kwestią sporną okazało się to, czy zwolnienie ustawowe z obowiązku opłacenia składki na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonej obejmowało tylko składki zadeklarowane przez nią na dzień 10 kwietnia 2020 r. (data złożenia pierwszego wniosku o zwolnienie), czy również objęte jej wnioskiem z 11 maja 2020 r., kiedy to po raz kolejny wniosła o zwolnienie z obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne za marzec 2020 r.

Ustawodawca nie zastrzegł, iż płatnik może złożyć tylko raz wniosek, o którym mowa w art. 31 zo ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Dlatego też Sąd nie dopatrył się podstaw, by

odmówić ubezpieczonej prawa do złożenia kolejnego wniosku o zwolnienie z obowiązku opłacenia składek za marzec 2020 r., skoro pierwszy obejmował tylko część składki na ubezpieczenie chorobowe za ten miesiąc.

W przepisie art. 31zq ust. 1 w/w ustawy przewidziano, że za marzec, kwiecień i maj 2020 r., w przypadku, o którym mowa w art. 31zo ust. 8 - za lipiec, sierpień, wrzesień 2020 r., a w przypadku, o którym mowa w art. 31zo ust. 10 - za listopad 2020 r., płatnik składek jest obowiązany przysyłać deklaracje rozliczeniowe lub imienne raporty miesięczne na zasadach i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zgodnie z tymi przepisami zwolniony jest z obowiązku ich składania.

Z zasad wynikających z regulacji zawartej w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, korekty dokumentów rozliczeniowych płatnik dokonuje w terminie:

- 7 dni od wykrycia błędów samodzielnie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez ZUS;
- 7 dni od uprawomocnienia się decyzji, jeżeli potrzeba korekty danych wynika ze stwierdzenia nieprawidłowości przez ZUS w drodze decyzji,
- 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli, jeżeli potrzeba korekty danych wynika ze stwierdzenia nieprawidłowości przez ZUS w drodze kontroli.

O ile składający skorygowane dokumenty dochowa tego terminu, nie ponosi negatywnych konsekwencji swojego uchybienia.

Dniem stwierdzenia błędu ubezpieczonej w deklaracji rozliczeniowej za marzec 2020 r. był dzień 6 maja 2020 r., kiedy to otrzymała decyzję organu odmawiającą jej prawa do zasiłku macierzyńskiego. Korekty tej deklaracji dokonała 11 maja 2020 r., a więc zachowała ustawowy termin.

Dalej, w art. 31zq ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wskazano, że zwolnieniu z obowiązku opłacania podlegają należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, znane na dzień rozpatrzenia wniosku o zwolnienie z opłacania składek.

Na dzień złożenia przez ubezpieczoną wniosku z dnia 11 maja 2020 r. organ znał pełną wysokość jej należności z tytułu składek na ubezpieczenie za miesiąc marzec 2020 r., skoro zatem uwzględnił jej pierwszy wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacenia składek za marzec 2020 r., to w dacie 11 maja 2020 r. zachodziły również przesłanki ustawowe, by zwolnieniem objąć część składek, których nie ujęła ona we wniosku z 10 kwietnia 2020 r.

W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących oraz duchownych, jeżeli przepisy uzależniają prawo lub wysokość świadczeń z ubezpieczeń społecznych od opłacenia składek, składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 31zo, zwolnione z obowiązku ich opłacania traktuje się jak składki opłacone (art. 31zs ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że w miesiącu marcu 2020 r. ubezpieczona podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu mimo nieopłacenia składki, albowiem skorzystała z ustawowego zwolnienia z obowiązku jej opłacenia.

Faktem jest, iż organ nie potwierdził tego zwolnienia w jakikolwiek sposób, a w szczególności w sposób określony w art. 31zq ust. 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Nie ma to jednak żadnego znaczenia, albowiem ustawodawca nie przewidział w tym względzie uznaniowości organu. Zwolnienie następowało z mocy ustawy, a informacja organu jedynie potwierdzała spełnienie ustawowych przesłanek.

Sąd miał na względzie okoliczność, iż składki na ubezpieczenie chorobowe za styczeń i luty 2020 r. ubezpieczona opłaciła po terminie, nie mniej jednak art. 32 i następne ustawy zasiłkowej nie uzależniają prawa do zasiłku opiekuńczego od okresu podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. Skoro podlegała temu ubezpieczeniu od 1 marca 2020 r., to przysługiwało jej prawo do w/w zasiłku 16 marca 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r.

W konsekwencji Sąd, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)